

ไฟทุรภัย อับนพารบพาร หันไปสสสภพ

สร้างแนว 'รุกรังผิงสภคชาง'

๐ ขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จ.กาญจนบุรี เป็นพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าที่สำคัญอีกแห่งของประเทศ การดูแลและสัตว์ป่าเหล่านี้มีสถานการณ์ล่าสุดอย่างไร นายไพฑูรย์ อินทรบุตร หัวหน้าเขตแห่งนี้เป็นผู้ให้คำตอบ

■ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จ.กาญจนบุรี มีสัตว์ใหญ่อย่างเสือโคร่งและช้างเท่าไรแล้ว

จำนวนเสือโคร่งที่ถ่ายได้จากกล้อง จากการส่งสายไปพิสูจน์ที่ห้วยขาแข้ง พบว่าเป็นเสือที่มาจากห้วยขาแข้ง ตอนนี้ยังพบอยู่ตัวเดียวอยู่ แต่ถ้าเป็นเสือดำกับ

เสือดาวพบอยู่หลายตัวอยู่พอสมควร และมีหมาในไม่ต่ำกว่า 4-5 คู่ ซึ่งเป็นผู้ล่าระดับต้นๆ ที่กินพวกสัตว์ทั้งหลายได้

ในส่วนของช้างจากการสำรวจกับทางมหาวิทยาลัยมหิดลมีประมาณ 200-250 ตัว ในพื้นที่ 500,000 กว่าไร่ แต่ไม่ใช่อยู่ได้ทั้งหมดนี้ เพราะเป็นภูเขาเป็นอะไรบ้าง หลักรๆ อยู่ใกล้พระ 2 หมื่นกว่าไร่ หากขึ้นไปดูจะเห็นเป็นทุ่งกว้าง เป็นพื้นที่ราบที่มีไผ่ มีอะไรที่เป็นอาหารของสัตว์ป่าอยู่เยอะ

นอกจากนี้จากการพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งอาหารในป่า ช้างที่ออกไปข้างนอกค่อนข้างจะไม่เยอะ จากตัวบงดังจนถึงศรีสวัสดิ์ไม่เกิน 15 ตัว แต่ช้างตัวหนึ่งกินเยอะ และความสูญเสียของประชาชนเสียน้อยเสียมากก็เสีย เคยเคยติดกับสิ่งเหล่านี้ ซึ่งทางอุทยานฯก็มีการทำแนวป้องกันเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม แนวป้องกันนี้มีมาหลายปีแล้วก็เริ่มเสื่อม ไฟฟ้า

แบบนี้ใช้ไม่ได้กับช้าง โดยช้างจะเหยียบต้นไม้ไต่รั้วทางศรีสวัสดิ์ตลอดทำคูกับรั้วพร้อมกัน ซึ่งช่วยได้ระดับหนึ่งเพราะพอเข้าจากคูไปเจอไฟฟ้า

ช้างก็ไม่ไปแล้ว แต่การจัดการในเรื่องการป้องกันตัวนี้ยังไม่สมบูรณ์แบบ

สัมภาษณ์พิเศษ

ไพฑูรย์ อินทรบุตร หัวหน้าเขตสร้างแนว 'รื้อรังผึ่งสกัดช้าง'

นายไพฑูรย์ อินทรบุตร

มีคำถามว่าในอนาคตจะป้องกันหมดหรือไม่ ในเมื่อช้างมีจำนวนเพิ่มทุกปี

■ จำนวนช้างเพิ่มขึ้นมาน้อยแค่ไหน

จากการประชุมร่วมกับนักวิชาการ พบว่าช้างป่าในบ้านเราเกิดเพิ่ม

ขึ้นประมาณ 8 เปอร์เซ็นต์ต่อปี ตอนนี้ทั้งประเทศมีปัญหาช้าง 60 กว่าพื้นที่ สำหรับช้างในเขตช้างกลุ่มใหญ่จะอยู่ที่ทุ่งสลักพระออกอาละวาดแต่ไม่เยอะเท่าที่อ่างฤๅไน เพราะจำนวนตัวไม่เยอะ ความสูญเสียก็น้อย แต่ที่นี้เกษตรกรรายย่อยเยอะ เมื่อเกิดการสูญเสียก็มีปัญหา เสียหายเป็นหมื่นเป็นพันก็เดือดร้อนแล้ว แต่การจัดการอนาคตต้องดูในเรื่องของปรับพฤติกรรม ปรับเปลี่ยนเกษตรกรได้ใหม่ให้ไปปลูกพืชอื่นๆ เพื่อให้ไปสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชน

ผมมองว่าควรมีการบูรณาการในหลายๆ ด้านเพื่อจะมาจัดการในเรื่องนี้ ต้องจุดประเด็นว่าช้างคือสัตว์บ้านทุ่งเมือง เป็นสัตว์ที่ต้องอนุรักษ์ไว้ ฉะนั้นจะอย่างไรให้การอนุรักษ์ยั่งยืน ขณะเดียวกันที่คนเดือดร้อนก็ต้องการการเยียวยา แต่ถ้ามุ่งเรื่องนี้เรื่องเดียว คนบางคนที่ไม่เคยเดือดร้อนก็จะสร้างความเดือดร้อนให้ตัวเองว่าปลูกพืชเกษตรไว้เพื่อให้ช้างมากินก็ได้รับการเยียวยา ซึ่งกลัวกันว่าจะเป็นแบบนี้

■ คิดว่าจะแก้ปัญหาได้อย่างไร

เรื่องช้างออกจากป่ามากินพืชผลทางการเกษตรของชาวบ้านคงต้องควบคุมให้ได้ หรือบางส่วนก็ให้มีการท่องเที่ยวเหมือนอุทยานชาวบ้านเป็นไกด์หรือพาเที่ยวก็ทำให้มีรายได้ แต่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าการทำเรื่องท่องเที่ยวค่อนข้างยาก แต่น่าจะบูรณาการในเรื่องของการเกษตร ด้านการพัฒนาชุมชน ในด้านของเสริมอาชีพอื่นเข้ามาในพื้นที่ อย่างเช่น กรรมอุทยานฯ ก็มีเรื่องของทำรั้วรังผึ่งโดยสถานีวิจัยสัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย อุทยานวิจัยเรื่องรั้วรังผึ่ง

การทำรั้วรังผึ่งคือให้ชาวบ้านแต่ละหลังเลี้ยงผึ่ง แล้วขายน้ำผึ่ง

ญจนบุรี เป็นพื้นที่อยู่อาศัย
เทศ การดูแลป่าและสัตว์ป่า
ไฟพวยรย์ อินทรบุตร หัวหน้า

ลักพระ จ.กาญจนบุรี
างเท่าไรแล้ว
จากการส่งสายไปพิสูจน์ที่

ปภายณ

พิเศษ

และมีหมาในไม่ต่ำกว่า 4-5
ตัวกับทั้งหลายได้

บทางมหาวิทยาลัยมหิดลมี
0,000 กว่าไร่ แต่ไม่ใช่อยู่ได้

าง หลักๆ อยู่ที่สลักพระ 2
นทุ่งกว้าง เป็นพื้นที่ราบที่มีไฟ

า แหล่งอาหารในป่า ช้างที่
กตำบลวังดังจนถึงศรีสวัสดิ์

อะ และความปลอดภัยของ
ครียดกับสิ่งเหล่านี้ ซึ่งทางอ

หลายปีแล้วก็เริ่มเสื่อม ไฟฟ้า

ไฟพวยรย์ อินทรบุตร หน.เขตสลักพระ สร้างแนว 'รื้อรังผึ่งสีกัดช้าง'

นายไฟพวยรย์ อินทรบุตร

มีคำถามว่าในอนาคตจะป้องกันหมดหรือไม่ ในเมื่อช้างมีจำนวนเพิ่ม
ทุกปี

■ จำนวนช้างเพิ่มขึ้นมากน้อยแค่ไหน

จากการประชุมร่วมกับนักวิชาการ พบว่าช้างป่าในบ้านเราเกิดเพิ่ม

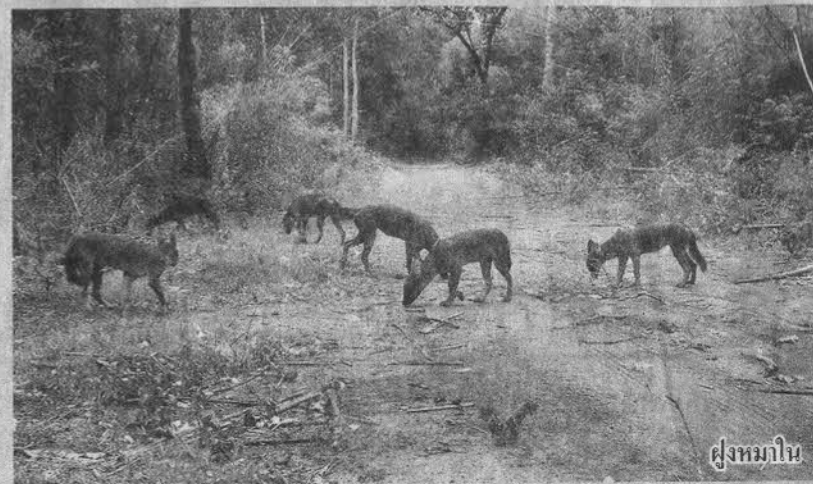
ขึ้นประมาณ 8 เปอร์เซ็นต์ต่อปี ตอนนี้ทั้ง
ประเทศมีปัญหาช้าง 60 กว่าพื้นที่ สำหรับช้าง
ในเขตช้างกลุ่มใหญ่จะอยู่ที่ทุ่งสลักพระออก
อาละวาดแต่ไม่เยอะเท่าที่อ่างฤๅไน เพราะ
จำนวนตัวไม่เยอะ ความสูญเสียก็น้อย แต่ที่นี้
เกษตรกรรายย่อยเยอะ เมื่อเกิดการสูญเสียก็มี
ปัญหา เสียหายเป็นหมื่นเป็นพันก็เดือดร้อน
แล้ว แต่การจัดการอนาคตต้องดูในเรื่องของ
ปรับพฤติกรรม ปรับเปลี่ยนเกษตรกรได้ไหม
ให้ไปปลูกพืชอื่นๆ เพื่อให้ไปสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชน

ผมมองว่าควรมีการบูรณาการในหลายๆ ด้านเพื่อจะมาจัดการใน
เรื่องนี้ ต้องจุดประเด็นว่าช้างคือสัตว์บ้านคู่เมือง เป็นสัตว์ที่ต้อง
อนุรักษ์ไว้ ฉะนั้นจะอย่างไรให้การอนุรักษ์ยั่งยืน ขณะเดียวกันที่
คนเดือดร้อนก็ต้องมีการเยียวยา แต่ถ้ามุ่งเรื่องนี้เรื่องเดียว คนบาง
คนที่ไม่เคยเดือดร้อนก็จะสร้างความเดือดร้อนให้ตัวเองว่าปลูกพืช
เกษตรไว้เพื่อให้ช้างมากินก็ได้รับการเยียวยา ซึ่งกลัวกันว่าเป็น
แบบนี้

■ คิดว่าจะแก้ปัญหาได้อย่างไร

เรื่องช้างออกจากป่ามากินพืชผลทางการเกษตรของชาวบ้าน
คงต้องควบคุมให้ได้ หรือบางส่วนก็ให้มีการท่องเที่ยวเหมือนอุทยาน
ชาวบ้านเป็นไกด์หรือพาเที่ยวก็ได้ให้มีรายได้ แต่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์
ป่าการทำเรื่องท่องเที่ยวค่อนข้างยาก แต่น่าจะบูรณาการในเรื่องของ
การเกษตร ด้านการพัฒนาชุมชน ในด้านของเสริมอาชีพอื่นเข้ามาใน
พื้นที่ อย่างเช่น กรรมอุทยานฯ ก็มีเรื่องของทำรั้วรังผึ้งโดยสถานีวิจัย
สัตว์ป่าอุทลวง จังหวัดเลย ดูนานวิจัยเรื่องรั้วรังผึ้ง

การทำรั้วรังผึ้งคือให้ชาวบ้านแต่ละหลังเลี้ยงผึ้ง แล้วขายน้ำผึ้ง

ฝูงหมาใน

แต่เลี้ยงเป็นช่วงๆ เพื่อให้กันบ้านตัวเองจากช้าง เนื่องจากช้างไม่
ชอบผึ้ง วิธีนี้ได้ผลที่อื่นบ้างแล้ว ในส่วนของทางอุทลวงก็ทำเป็น
กรณีศึกษามาแล้ว ทางอ่างฤๅไนก็ทำไปแล้วบ้างบางส่วน แต่การ
เลี้ยงผึ้งมีค่าใช้จ่ายสูง กลองหนึ่งตกประมาณ 3,000-4,000 บาท
เกษตรกรทั่วไปจะลงทุนลำบาก กลายเป็นว่ามีอาชีพเสริมให้กับ
ประชาชนในที่นั้น ซึ่งผู้นำชุมชนทำ แต่ชาวบ้านไม่ทำ เพราะไม่มี
เงินลงทุน

เรื่องการดูแลช้างต้องทำหลายด้านก็ต้องมีทั้งสร้างรายได้ ทั้ง
เยียวยา ทั้งป้องกัน และต้องควบคุมประชากรช้างในอนาคต อย่าง
เช่นทำหมันได้ไหม จะควบคุมโดยการปล่อยผู้ล่าเข้ามาในพื้นที่ได้
ไหม เรื่องนี้พูดยาก ถ้าบอกว่าผู้ล่าเดียวหาว่าเอาเสือมากินช้างก็ไม่ได้
เสือจะกินลูกช้าง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นถ้ามีแก่งวางอยู่เสือจะกินพวก
นี้ เพราะสัตว์ผู้ล่าก็เสี่ยงภัยในการจะกินอะไรว่าจะบาดเจ็บหรือเปล่า
ฉนั้นถึงแม้จะมีเสือ ผมเชื่อว่าจะไม่กินช้างแน่นอนเพราะช้างมี
ฝูงมีโขลงมีการตอบโต้ได้

ภาวิณีเยี เจริญยั้ง

(ขอบคุณภาพจากเฟซบุ๊กเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ)

